

Sygn. akt V **GC 2362/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	SSR Ryszard Kołodziejski
Protokolant:	Sekretarz sądowy Jowita Stafiej

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2019 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko M. M.

o zapłatę

I oddala powództwo;

II zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3650 zł (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt V GC 2362/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 26 czerwca 2019 r.

Pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 12 maja 2017 r. powód (...) sp. z o.o. w P. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. M. kwoty 16.587,48 zł z odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany w ramach wykonywanej działalności gospodarczej zakupił u powoda 25,56 ton kukurydzy, jednakże nie uregulował wystawionej na kwotę 16.587,48 zł faktury VAT. Towar został mu dostarczony.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 4 sierpnia 2017 r. wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu.

Pozwany skutecznie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym zażądał oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, że umowę sprzedaży zawarł nie z powodem, lecz z W. S.. Podniósł nadto, że współpracował z nim wcześniej.

Postanowieniem z dnia 13 września 2017 t. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Toruniu.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty wskazał, iż zarówno na fakturze VAT, jak i w wezwaniu do zapłaty widnieją dane (...) sp. z o.o. w P.. Podkreślił nadto, iż W. S. pośredniczył jedynie w kontaktach z pozwanym na mocy umowy o współpracy handlowo-marketingowej.

Sąd ustalił, co następuje.

Powód (...) sp. z o.o. w P. wpisany jest od 24 sierpnia 2015 r. w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Przedmiotem jego działalności jest m.in. hurtowa sprzedaż zboża, nasion i pasz. Pozwany prowadzi działalność agencyjną w zakresie sprzedaży m.in. płodów rolnych pod firmą Firma Handlowo-Usługowa (...).

(dowody: wydruk z KRS, k. 62-64; wydruk z (...), k.65)

Prowadzona przez powoda działalność gospodarcza polegała na tym, iż skupował on zboże od rolników, a następnie towar był m.in. wystawiany na internetowej giełdzie transportowej za pośrednictwem profilu W. S..

(dowody: zeznania świadka E. B., k. 216-218)

W. S. w latach 2009 – 2016 prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) m.in. zakresie sprzedaży hurtowej zboża. Siedziba przedsiębiorstwa (...) mieściła się w tym samym lokalu, co siedziba (...) sp. z o.o. w P.. Obecnie W. S. jest zatrudniony w powodowej spółce na stanowisku handlowca. Wcześniej pełnił funkcję prezesa zarządu (...) sp. z o.o. w P., był jednocześnie jedynym jej wspólnikiem.

(dowody: wydruk z (...), k. 88; okoliczność bezsporna; zeznania świadka W. S., k. 245-245v)

W. S. w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej w październiku 2015 r. wystawił na platformie SystemTrans.eu szereg ogłoszeń o możliwości zawarcia umowy zakupu płodów rolnych. Pozwany współpracował wcześniej z W. S. w zakresie sprzedaży zboża i kukurydzy. Pozwany wyraził zainteresowanie ofertą, przedstawioną przez W. S.. Skontaktował się telefonicznie, a następnie w dniu 20 października 2015 r. nawiązał rozmowę na komunikatorze z pracownikiem W. S., E. B., działającą w jego imieniu. E. B. posiadała upoważnienie do dostępu do założonego przez W. S. konta na platformie SystemTrans.eu.

E. B. poinformowała pozwanego, iż mógłby on odebrać z miejscowości (...) ton kukurydzy suchej. Pozwany zaproponował cenę 520 zł na tonę towaru i oświadczył, że będzie w stanie odebrać go do końca października 2015 r. E. B. napisała wiadomość „proszę poszukać aut i będziemy ładować”, a następnie „proszę odebrać jedno auto”, tj. towary w ilości 25 ton. Wskazała również, iż nie podpisze z pozwanym umowy, ponieważ boi się, że „rolnik ucieknie”. Pozwany e-mailem z dnia 20 października 2015 r. przesłał E. B. projekt umowy i poprosił o podanie adresu załadunku. W projekcie wskazano, że sprzedawcą towaru jest (...), reprezentowany przez E. B., kupującym M. M.. E. B. zapoznała się z przesłaną przez pozwanego umową. Podano w niej również cenę 520 zł netto za tonę kukurydzy suchej oraz całkowitą liczbę towaru – ok. 100 ton. E. B. i M. M. ostatecznie ustalili cenę na poziomie 520 zł netto za tonę kukurydzy.

(dowody: wydruk z (...).eu, k. 81-84; faktury VAT, k. 91-98; zeznania świadka M. K., k. 151v-152; umowa kupna – sprzedaży, k. 89; wydruk wiadomości e-mail, k. 90; zeznania świadka E. B., k. 216-218; zeznania świadka W. S., k. 245-245v)

Kierowca pozwanego odebrał 25,56 ton kukurydzy z gospodarstwo rolnego w B. w dniu 26 października 2015 r.

(dowody: dokument WZ, k. 57)

Po odbiorze towaru wywiązał się między stronami spór dotyczący ceny jednostkowej tony kukurydzy.

(dowody: zeznania świadka E. B., k. 216-218)

(...) sp. z o.o. w P. w dniu 27 października 2015 r. wystawił M. M. fakturę VAT nr (...) na kwotę 15.797,60 zł netto (16.587,48 zł brutto) tytułem sprzedaży 25,48 ton kukurydzy (620 zł netto za tonę). Pozwany odesłał fakturę bez księgowania.

(dowody: faktura VAT, k. 58; zeznania pozwanego M. M. na rozprawie w dniu 19 czerwca 2019 r.)

Pozwany pismem z dnia 30 października 2015 r., zaadresowanym na (...) W. S. poinformował, iż na przesłanej fakturze podano błędną cenę, tj. 620 zł za tonę, w miejsce prawidłowej – 520 zł netto.

(dowody: pismo z dnia 30 października 2015 r., k. 192)

Pozwany w piśmie z dnia 13 listopada 2015 r., skierowanym do (...) Sp. z o.o. w P. oświadczył, że potrąca swoją wierzytelność w kwocie 7.200 zł tytułem odszkodowania za szkodę powstałą z nienależytego wykonania przez (...) Sp. z o.o. umowy z dnia 20 października 2015 r. z wierzytelnością powoda w kwocie 13.912,08 zł brutto tytułem zapłaty za sprzedaną kukurydzę (25,48 ton x 520 zł = 13.249,60 zł netto + VAT). Wraz z pismem pozwany przesłał notę księgową nr (...) z dnia 13 listopada 2015 r., w której wyszczególnił – koszt podstawienia auta na załadunek (1.200 zł), stratę związaną z kontraktem zastępczym (3.750 zł) i utracone korzyści (2.250 zł).

(dowody: pismo z dnia 13 listopada 2015 r., k. 139; nota księgowa nr (...), k. 140)

Pozwany pismem z dnia 4 grudnia 2015 r., skierowanym do (...) Sp. z o.o. w P. wskazał, iż wezwanie do zapłaty kwoty 16.587,48 zł traktuje jako bezzasadne, bowiem do dnia sporządzenia pisma nie otrzymał poprawnie wystawionej faktury za kukurydzę, tj. uwzględniającej prawidłową cenę 520 zł netto. Pozwany oświadczył również, iż w piśmie z dnia 13 listopada 2015 r. poinformował powodową spółkę o potrąceniu swojej wierzytelności w kwocie 7.200 zł z należnością wynikającą z faktury VAT. Nadto w dniu 20 listopada 2015 r. pozwany uregulował kwotę 6.712,08 zł. Wpłacona przez pozwanego kwota wpłynęła na rachunek bankowy W. S..

(dowody: pismo z dnia 4 grudnia 2015 r., k. 104; zeznania świadka W. S., k. 245-245v)

Sąd zważył, co następuje.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie ustalono w oparciu o dowody z dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana, nadto na podstawie zeznań świadków M. K., E. B., W. S. oraz pozwanego M. M..

Zeznania świadków M. K. i E. B. Sąd uznał za wiarygodne, szczerze, logiczne, precyzyjne i spójne zarówno wewnątrz, jak i z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności uzasadniające odmowę przyznania omawianym zeznaniom waloru pełnowartościowego dowodu w niniejszej sprawie.

Sąd odmówił nadania zeznaniom świadka W. S. waloru wiarygodności w zakresie tego, iż nie doszło między stronami do zawarcia umowy po cenie jednostkowej zaproponowanej przez pozwanego, bowiem stało to w sprzeczności z zeznaniami świadka E. B., która zeznała, iż zaaprobowała wskazaną przez pozwanego cenę. Jednoznacznie wskazała na swoją pomyłkę w tym zakresie. Co więcej, nie ulegało wątpliwości, iż towar objęty sporną fakturą VAT został przez pozwanego odebrany.

Zeznania pozwanego były spójne, logiczne, niesprzeczne zarówno wewnątrz, jak i porównaniu z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W przedmiotowej sprawie sporne było, czy 25 ton kukurydzy pozwany zakupił od powodowej spółki, czy też od W. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...). Strony nie były nadto zgodne co do ustaleń, dotyczących jednostkowej ceny za tonę kukurydzy – powód wystawił fakturę w oparciu o cenę 620 zł netto, pozwany z kolei

podnosił, iż wynosiła ona 520 zł netto. Poza sporem pozostawało, iż pozwany objęty fakturą VAT towar odebrał, zapłacił W. S. kwotę 6.712,08 zł oraz złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 7.200 zł tytułem odszkodowania.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe doprowadziło tutaj Sąd do przekonania, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Podzielić należało argumentację pozwanego M. M., iż w rzeczywistości do umowy sprzedaży kukurydzy doszło między nim a W. S..

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, iż w okresie poprzedzającym zawarcie umowy i wystawienie spornej faktury VAT pozwany kilkakrotnie zakupił od W. S. zboże oraz kukurydzę. Świadczą o tym bezsprzecznie przedłożone do akt sprawy faktury VAT. Zaakcentować trzeba nadto, iż zarówno powodowa spółka, jak również W. S., prowadzili działalność pod tym samym adresem. Co więcej, W. S. pełnił u powoda funkcję prezesa zarządu. Był również jego jedynym wspólnikiem.

Po wtórnie, sporna transakcja została zawarta za pośrednictwem internetowej giełdy transportowej (...)eu, na której to oferta sprzedaży została opublikowana przez W. S.. W ocenie Sądu brak jest w przedmiotowej sprawie wystarczających dowodów dla uznania, iż działał on jedynie na zlecenie (...) sp. z o.o. w P., a nie we własnym imieniu. Wprawdzie do akt sprawy została przedłożona umowa o współpracy, z której wynikało, że W. S. pełnił funkcję pośrednika między powodową spółką a jej potencjalnymi kontrahentami, nie oznacza to jednakże, iż analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku umowy, zawartej z M. M.. W szczególności powód nie sprostował obowiązkowi wykazania, iż o powyższym powiadomił pozwanego. Podkreślić należy, iż jeżeli czynność prawna dokonana przez przedstawiciela ma wywołać skutki dla reprezentowanego, to przedstawiciel powinien ujawnić w czyim imieniu działa. Jeżeli natomiast przedstawiciel nie ujawni, że działa w cudzym imieniu, to skutki prawne czynności powstaną po stronie tego przedstawiciela (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z 8 maja 2001 r., IV CKN 359/00, L.). Brak jest podstaw ku temu, aby uznać czynność prawną dokonaną przez pełnomocnika bez ujawnienia pełnomocnictwa za nieważną. Jeśli druga strona czynności nie zostanie powiadomiona przez przedstawiciela, że działał on nie w swoim ale w imieniu reprezentowanego, dokonuje ona czynności w przeświadczeniu, że stroną jest przedstawiciel. Złożenie oferty sprzedaży na giełdzie internetowej na profilu, założonym i prowadzonym przez W. S. z pewnością mogło wzbudzić u pozwanego całkowicie uzasadnione przekonanie, iż stroną umowy sprzedaży miał być właśnie W. S.. W jego imieniu negocjacje z pozwanym prowadziła E. B., która – jak zeznał W. S. – była przez niego zatrudniona. Z racji jego powiązania personalnego z (...) sp. z o.o. w P. możliwa była wprawdzie sytuacja, w której posiadała ona upoważnienie również do zawierania umów w imieniu i na rzecz powodowej spółki, jednakże w spornym okresie działalność gospodarczą prowadził zarówno (...) sp. z o.o. w P., jak również W. S. jako osoba fizyczna. Ponownie zwrócić należy uwagę, iż pozwany w przeszłości podejmował współpracę gospodarczą z W. S., tym bardziej zatem był uprawniony do uznania, iż to on miał być sprzedawcą. Wobec dojścia do skutku umowy brak było podstaw do rozważań dotyczących zastosowania art. 103 § 3 k.c.

W ocenie Sądu dowody z dokumentów w postaci faktury VAT i wezwania do zapłaty nie mogą stanowić samoistnych dowodów na to, by w rzeczywistości stroną umowy sprzedaży była powodowa spółka. Dokumenty te mają jedynie prywatny charakter i nie dowodzą prawdziwości ich treści. W doktrynie i judykaturze ugruntowane jest stanowisko, że faktura VAT stanowi dokument rozliczeniowy, pozwalający kontrahentowi na podjęcie czynności mających na celu sprawdzenie, czy świadczenie jest zasadne, tak co do istnienia, jak i co do wysokości. Umożliwia również podjęcie czynności zmierzających do spełnienia świadczenia. Jednak należy pamiętać, że faktura jako dokument rozrachunkowy nie stanowi dowodu wykonania umowy w sposób uzasadniający żądanie zapłaty wynagrodzenia. W przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż pozwany kupioną kukurydzę odebrał, jednakże uczynił to nie w siedzibie powoda lub w jakimkolwiek innym miejscu, wskazującym na to, by to (...) sp. z o.o. w P. dokonał sprzedaży, lecz z gospodarstwa rolnego, położonego w B.. W przedmiotowej sprawie nie zostały przedstawione dowody na to, iż powodowa spółka uprzednio dokonała zakupu kukurydzy od osoby, prowadzącej ww. gospodarstwo.

Należy również zwrócić uwagę na to, iż – co nie było kwestionowane – pozwany tytułem częściowej zapłaty za towar zapłacił kwotę 6.712,08 zł, która, co wynika jednoznacznie z zeznań W. S., „wpłynęła na konto jego działalności”. Zastanowienie musi wobec tego budzić fakt, z jakiej przyczyny – skoro, jak podnosiła to strona powodowa, (...)

sp. z o.o. w P. dokonał sprzedaży kukurydzy – płatność została przez W. S. przyjęta i zaksięgowana na poczet jego wierzytelności. Powyższe w ocenie Sądu stanowi pośredni dowód prawdziwości twierdzeń strony pozwanej, iż w istocie sprzedawcą towarów był W. S., nie zaś zarządzana przez niego spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Brak jest nadto racjonalnego wytłumaczenia dla tego, iż uregulowana kwota nie została pozwanemu zwrócona, bowiem – jak zeznał W. S. – „o to nie wystąpił”. Sąd nie ustalił przy tym, by był on upoważniony przez (...) sp. z o.o. w P. do odbioru świadczenia wzajemnego. Pozwany w przeszłości nie podejmował współpracy z powodową spółką, tym bardziej nie sposób wnioskować, iż posiadał on wiedzę o działaniu W. S. w charakterze pośrednika.

Jak już wskazano powyżej, pozwany we wcześniejszym okresie współpracował z W. S., a zatem znaleźć winien zastosowanie art. 68² k.c., zgodnie z którym jeżeli przedsiębiorca otrzymał od osoby, z którą pozostaje w stałych stosunkach gospodarczych, ofertę zawarcia umowy w ramach swej działalności, brak niezwłocznej odpowiedzi poczytuje się za przyjęcie oferty. Pozwany M. M. za pośrednictwem komunikatora, powiązanego z internetową giełdą transportową, prowadził negocjacje z przedstawicielem W. S. i zarazem jego pracownikiem, E. B.. Po ustaleniu jednostkowej ceny za tonę kukurydzy (520 zł netto) oraz innych szczegółów dotyczących umowy, w tym adresu odbioru towarów, pozwany przesłał jej projekt umowy kupna sprzedaży (vide k. 14), w której jako sprzedawcę wskazano (...). Należy przypomnieć, iż na portalu (...)eu ogłoszenie, na które odpowiedział pozwany, zostało opublikowane przez (...). Oceny powyższych dowodów nie zmienia w ocenie Sądu fakt, iż E. B. skierowała na komunikatorze wiadomość „ja nie podpisuje umowy boje się ze mi rolnik ucieknie”. Skoro ostatecznie doszło do porozumienia w zakresie przedmiotowo istotnych warunków umowy, a następnie do odbioru towarów przez pozwanego, nie ulega wątpliwości, iż powinna obowiązywać cena, ustalona na poziomie 520 zł netto. Potwierdzeniem powyższego były także zeznania E. B., która jednoznacznie wskazała, iż faktura została wystawiona w oparciu o cenę wyższą, mimo popełnionego przez nią błędu, który nota bene nie miał jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia o wzajemnych zobowiązaniach stron. E. B. w odpowiedzi na przesłany projekt umowy nie wskazywała, iż pozwany błędnie oznaczył sprzedawcę.

Rekapitulując powyższe rozważania, wobec opublikowania na giełdzie transportowej oferty sprzedaży przez W. S., przesłania przez pozwanego projektu umowy, w którym stroną sprzedającą kukurydzą był podmiot (...) (bez wskazania formy prawnej powodowej spółki), dokonania przez pozwanego częściowej zapłaty, która została przyjęta i zaliczona na poczet zobowiązania pozwanego nie względem spółki, lecz W. S., uznać należało, iż w rzeczywistości stroną zawartej umowy sprzedaży nie był (...) sp. z o.o. w P., a (...) W. S.. Przedstawiona przez powoda faktura VAT z pewnością nie mogła stanowić miarodajnego odzwierciedlenia rzeczywistych relacji między stronami. Jak stanowi art. 535 k.c., w razie zawarcia umowy sprzedaży kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. W. S. nie ujawnił przez pozwanym faktu występowania w charakterze przedstawiciela powodowej spółki. Z powyższych względów wobec ustalenia, iż sprzedaży towarów dokonał W. S., a nie (...) sp. z o.o. w P., powództwo podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany wygrał sprawę w całości, wobec czego powód winien mu zwrócić poniesione przez niego koszty w kwocie 3.650 zł, na którą składały się – koszty wynagrodzenia pełnomocnika (3600 zł - § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r., Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), opłata od pełnomocnictwa (17 zł) oraz zwrot kosztów podróży świadka M. kaszubskiego na rozprawę w dniu 18 czerwca 2018 r. (33 zł – postanowienie z dnia 31 lipca 2018 r., k. 167).

SSR Ryszard Kołodziejcki

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:
3. przedłożyć z wpływem lub po 3 tyg. od doręczenia.

SSR Ryszard Kołodziej